

Ajuntament de Vilassar de Dalt
Serveis socials i Territori

Avantprojecte:
HORTA SOCIAL, COMUNITÀRIA I
JARDINERIA PÚBLICA DE VILASSAR

ESBORRANY

El passat 14 de novembre es redactà la “**Memòria d’actuació de l’Horta Comunitària de Vilassar**” signada per la regidora delegada de Serveis Socials i el regidor delegat de Medi Ambient d’aquest ajuntament. En aquesta memòria s’estableixen les línies d’actuació del que han de ser els horts comunitaris que s’articulen a través de tres objectius diferenciats:

- a) d’una banda contempla una funció específicament destinada a donar suport alimentari a col·lectius amb necessitats especials;
- b) un segon comporta l’oportunitat de participar de l’agricultura a tota la població que hi estigui interessada;
- c) S’utilitzarà un espai específic com a viver puntual i compostatge de la jardineria municipal.

A la vista dels objectius proposats en l’esmentada memòria, el plenari va considerar procedent impulsar les accions que siguin més convenients i necessàries per tal de materialitzar aquestes propostes, començant per la constitució d’una **Comissió d’Estudi per a la redacció de l’Avantprojecte de l’Ordenança de l’Horta Comunitària a Vilassar de Dalt**. Aquesta comissió ha redactat el següent avantprojecte pel qual demana el vist-i-plau del plenari, per tot seguit redactar-ne l’ordenança o reglament.

Es proposa posar en marxa un espai a la zona verda del pla parcial 12 Riera de Vilassar segons el plànol adjunt que contempli les vessants següents:

- 1) **Hort social i comunitari.**
- 2) Viver de jardineria municipal

1. Valors i objectius

El projecte contempla:

1. L’acció i formació en agricultura ecològica.
2. L’aportació de producte fresc per complementar el programa de necessitats bàsiques alimentàries per a les persones i famílies més vulnerables ateses pels serveis socials municipals.

3. La implantació d'un viver de jardineria municipal i un espai per triturats i compostatge.

El projecte vol transmetre els valors ecològics, la cultura de la sostenibilitat i la cooperació. Es basa en els preceptes de l'agricultura ecològica i el foment del consum del producte d'horta de proximitat i de qualitat, sense esperit de lucre. Es pretén:

1. **Posar en valor la dedicació i l'esforç de treballar la terra**, respectant-la i entenent els seus cicles biològics, en base a una activitat centrada en la formació hortícola ecològica.
2. **Emfatitzar el valors de la cooperació i les relacions comunitàries** entre les persones participants del projecte, les quals treballaran en comú l'espai i consumiran de manera equitativa els productes generats per a l'autoconsum.
3. Proporcionar productes frescos de l'horta per **garantir la suficiència alimentària de les persones i famílies ateses pels serveis socials municipals**, i que requereixin de suport alimentari.
4. **Fomentar la vessant pedagògica i educativa**, oferint tallers de formació per als participants del projecte, els centres escolars i altres entitats educatives i de lleure, perquè tothom pugui conèixer i experimentar en què consisteix el treball de conreu d'horta.

En l'aspecte dels serveis de jardineria municipals, el projecte contempla:

1. **Implementar un recurs de viver i manteniment de plantes autòctones** per a la seva distribució en les tasques pròpies del verd urbà entenent el poble com un ecosistema.
2. **Concentrar la pràctica del compostatge** en aquest mateix espai de la jardineria municipal, de manera que el propi material resultant del manteniment del verd urbà serveixi per a l'optimització de l'adob i/o altres pràctiques de la pròpia jardineria.

- 3. Posar en pràctica la formació en jardineria ecològica** de forma col·laborativa, per dinamitzar el procés d'ensenyament i aprenentatge en el desenvolupament d'habilitats en el treball d'horta, impulsada pel Ple municipal i amb l'assessorament dels altres agents del projecte.

2. Ubicació dels terrenys i proposta de distribució funcional

El projecte de l'horta **social**, comunitària i la jardineria pública de Vilassar s'ubicarà als terrenys de propietat municipal situats en zona verda, al Polígon Industrial PP12 Riera de Vilassar, al C/ Jordà i Cardona, cantonada Camí Pla de Vilassar. L'espai comprèn un total de 12.000 m².

Una primera aproximació de les distribucions funcionals de l'espai conté els següents elements.

1. Un viver municipal de 1.100 m² i un espai de compostatge adjacent a la banda del Camí Pla de Vilassar.
2. L'horta estarà formada per dues feixes, una de superior de 1.450 m², i una segona a la banda inferior, de 1.550 m². En total, 3.000 m² a banda de l'espai entre feixes i al voltant de les mateixes. Les activitats d'horta social i comunitària es realitzaran en la mateixa horta.
3. Una infraestructura bàsica consistent en dues basses, una de 50.000 l. i l'altra (propera a l'espai d'horta) de 80.000 l. També es disposa d'un pou. Aquesta infraestructura actualment està inutilitzada. Finalment, es disposa de connexió elèctrica al Polígon industrial PP12.

3. Actors que intervenen en la dinàmica del projecte

Per les seves característiques, el projecte contempla la participació de dos actors principals, el responsable públic i la ciutadania que vulgui participar del projecte.

1. L'Ajuntament com a responsable públic, implicant tots els departaments necessaris per a impulsar i contribuir en la realització del projecte.
2. El projecte vol donar cabuda a tothom que estigui interessat en l'horta, en compartir, en col·laborar, en l'ecologia i el medi. Escoles, entitats i particulars **de totes les edats**.

4. Model de gestió

El projecte segueix un model de gestió pública de corresponsabilitat.

D'una banda, l'ajuntament ha de proporcionar per la via de la gestió directa les condicions materials i funcionals de l'espai, això és:

1. **La dotació pressupostària** per a la inversió en infraestructura, l'adquisició d'utensilis i la despesa corrent.
2. **Els recursos humans en la gestió de l'espai**, degudament dimensionats per a la inversió d'hores que puguin requerir les diferents fases de desenvolupament del projecte.

Es defineixen **dos models de gestió** diferenciats:

1. De gestió directe: Viver i activitats d'horta social.
2. De gestió indirecte o per cessió gratuïta en custòdia: Activitats d'horta comunitari.

Per la seva banda, els usuaris (s'entén: personal actiu en els treballs hortícoles de l'espai d'horta comunitària), es faran càrrec d'una quota de socis del projecte que permeti:

1. **Finançar les activitats formatives i altres despeses menors** en forma d'eines o material formatiu.
2. **Definir el dret modulat a l'autoconsum**, en termes de volum i equitat considerant la unitat de participació en el projecte (individual, familiar o associativa).

Plantejar una fórmula oberta d'associats implicaria la constitució d'una associació d'Horta Comunitària amb la qual l'ajuntament podria convenir l'ús de l'espai, les funcions formatives i educatives fomentant el factor solidari i integrador de l'activitat hortícola, i els objectius d'atenció social alimentària. L'associat ho és sobre la base dels següents quatre compromisos bàsics:

1. **Assumir els valors del projecte**, en les vessants ecològica, cooperativa i comunitària, i socialment solidària.
2. **Inadmetre activitats d'horticultura de caràcter econòmic**, que tinguin per objectiu el lucre personal o del col·lectiu.
3. **Participar dels treballs i de la formació** pròpies del concepte d'horta plantejat, a partir de la contribució física, participativa i de manera coordinada amb la unitat de gestió de l'espai i les seves funcions.
4. **Consumir els productes de la terra** a partir de criteris d'equitat i sense voluntat de comercialització.
5. **Proporcionar un percentatge fix de la producció agrícola** per combatre les mancances alimentàries per a les persones i les famílies que requereixin d'aquesta atenció social a Vilassar, mitjançant els serveis socials municipals.
6. Assumir que, en cas de no seguir algun o cap dels tres compromisos anteriors, s'ha d'abandonar el projecte o **se'n pot ser expulsat**.

5. Fases d'implementació del Projecte definitiu

1. **Encàrrec del procés participatiu, i reglament de l'horta en el ple ordinari del mes de maig.**
2. **Procés participatiu** els mesos de juny-juliol.
3. **Primera intervenció de neteja i tancament del conjunt perimetral** de la finca, juny-juliol i agost 2017.
4. **Posada en marxa de les infraestructures d'aigua i electricitat**, més altres artefactes, com ara la barraca de vinya per a les eines, juliol de 2017.
5. **Plantació/sembra dels cultius de tardor i hivern. Setembre 2017**
6. **Adequació dels espais de viver i compostatge municipals**, i ocupació, octubre de 2017.

6. PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Desenvolupar un procés intens d'exposició pública que aconseguís captar una primera massa crítica de persones associades i entitats amb les quals iniciar una primera fase d'intervenció.

7. LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT

Es crearà una **comissió de seguiment** formada pel coordinador, el responsable del projecte, un representant de cadascuna de les àrees de l'Ajuntament implicades en el projecte, els diferents grups municipals i representants de les entitats que realitzen activitats.

El coordinador realitzarà un informe trimestral amb els indicadors i observacions qualitatives sobre la marxa del projecte. Aquest informe es farà arribar a la comissió de seguiment.

La comissió de seguiment es reunirà dos cops a l'any de forma ordinària i tantes vegades com sigui de forma extraordinària si alguna incidència o el funcionament del projecte ho requereix. La comissió de seguiment farà les propostes, canvis i millores que consideri oportú per a garantir la bona marxa del projecte i la consecució dels objectius.

7. Pressupost estimat de la fase inicial i del conjunt del projecte

ESBORRANY